

Луцик Віталій Іванович

студент 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – к. е. н., доцент Коваль С. Л.

РОЛЬ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У ДОХОДАХ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Формування дохідної частини бюджету є важливим видом діяльності будь-якої держави.. Податкові надходження є не тільки основним джерелом доходів бюджету, але й важливим інструментом державного регулювання доходів юридичних і фізичних осіб, еластичним важелем впливу на їх поведінку, потужним регулятором суспільних пропорцій, гарантом соціального захисту громадян і створенням сучасної матеріальної основи суверенітету держави й місцевого самоврядування.

Доходи бюджетів, згідно Бюджетного кодексу України класифікують на податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, трансферти. Проаналізуємо динаміку доходів Державного бюджету України за 2015–2018 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка та структура доходів Державного бюджету України за 2015–2018 рр.

Показники	2015 р.		2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	Млрд. грн.	Питома вага, %	Млрд. грн.	Питома вага, %	Млрд. грн.	Питома вага, %	Млрд. грн.	Питома вага, %
Податкові надходження	409,4	76,57	503,9	81,76	627,2	79,05	753,8	81,22
Неподаткові надходження	120,0	22,44	103,6	16,82	128,6	16,21	164,7	17,74
Доходи від операцій з капіталом	0,2	0,03	0,2	0,03	0,3	0,04	0,7	0,07
Трансферти	0,2	0,03	0,3	0,05	29,8	3,75	0,2	0,02
Цільові фонди	4,9	0,93	8,3	1,35	7,6	0,96	8,8	0,95
Всього	534,7	100	616,3	100	793,4	100	928,1	100

Примітка. Розраховано і складено за даними [1; 2; 3; 4]

Як видно із показників, представлених у табл. 1, податкові надходження становили визначальну частку доходів Державного бюджету України. Так, впродовж аналізованого періоду питома вага податкових надходжень коливалась в межах 76,57–81,86% і становила: у 2015 р. – 76,57%; у 2016 р. – 81,86%, у 2017 р. – 79,05%, у 2018 р. – 81,22%.

Аналіз структури податкових надходжень державного бюджету, здійснений відповідно до Класифікації доходів бюджетів [5] свідчить, що серед податкових надходжень найбільшою часткою вирізняється група внутрішніх податків на товари і послуги (рис. 1).

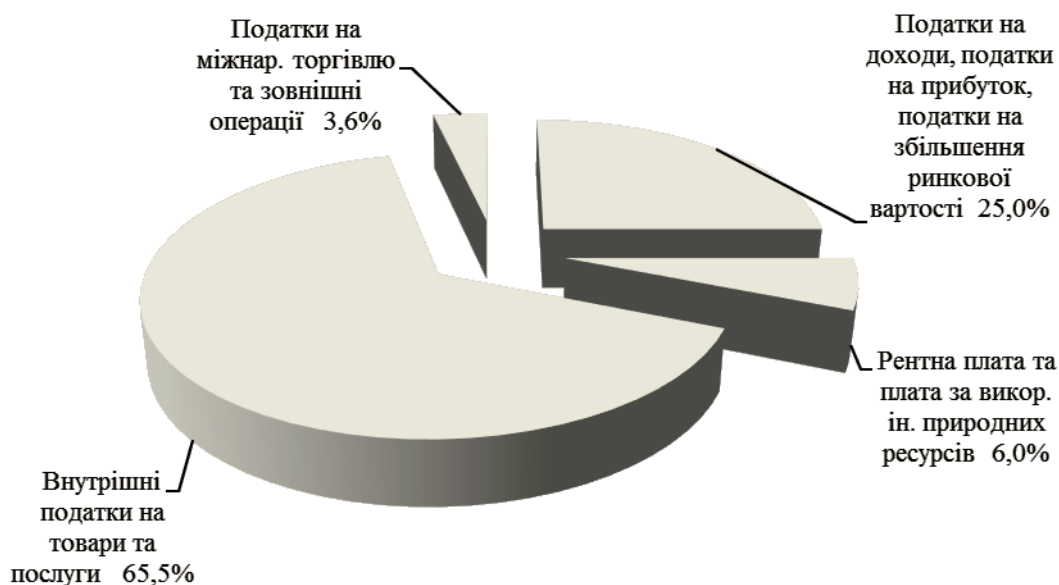

Рис. 1. Структура податкових надходжень Державного бюджету України у 2018 р.

Примітка. Розраховано і складено за даними [4]

У 2018 р. податкові надходження державного бюджету розподілилися у такому співвідношенні:

- внутрішні податки на товари і послуги – 65,5%;
- податки на доходи, на прибуток – 25%;
- рентна плата за використання інших природних ресурсів – 6,0%;
- податки на міжнародну торгівлю – 3,6% (рис. 1).

Як бачимо, найбільшою питоною вагою у податкових надходженнях державного бюджету вирізняється група внутрішніх податків на товари і послуги. Їх особливістю є те, що це непрямі податки, котрі встановлюються у вигляді надбавки до ціни, оплачуються покупцями під час купівлі товарів та отримання послуг, а в бюджет вносяться продавцями чи (рідше)

виробниками цих товарів та послуг. До внутрішніх податків на товари та послуги належать податок на додану вартість та акцизний податок.

У процесі аналізу показників структури доходів Державного бюджету України виявлено, що найбільшу частку у доходах державного бюджету займають податкові надходження, які становили близько 80% усіх доходів. При цьому серед податкових надходжень переважає група внутрішніх податків на товари та послуги.

Література:

1. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2015 рік. URL : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/>
2. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 рік. URL : Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/>
3. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2017 рік. URL : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/>
4. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2018 рік. URL : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/>
5. Класифікація доходів бюджету: Наказ Міністерства фінансів України № 11 від 14.01.2011 р. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/>

Ляховецька Світлана Юріївна

студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Савчук С.В.

ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОЇ ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Фінансова поведінка – це насамперед якісна характеристика дій економічних суб'єктів, яка проявляється у: ціннісних орієнтаціях, стандартах споживання, стратегіях оптимізації фінансового вибору, сприйнятті/несприйнятті фінансових інновацій, застосовуваному наборі фінансових інструментів, ступені раціональності/ірраціональності при прийнятті фінансових рішень, рівні економічної активності на фінансовому ринку, характері сприйняття та взаємодії з фінансовими інститутами, ставленні до фінансової інформації, державних і фінансових інститутів, ризиків і гарантій фінансової безпеки [1, с. 20].

Безперечно, перелічені вище характеристики найменше піддаються кількісній оцінці. Між тим, саме кількісна оцінка слугує найбільш